

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Bałkańska mozaika literacka i etniczno-kulturowa

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Bałkanistyka		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 03BAKS.14K.05222.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Robert Rydzewski		
Prowadzący zajęcia	Robert Rydzewski		
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Dostarczenie pogłębionej wiedzy na temat zróżnicowania literackiego i etniczno-kulturowego Bałkanów ujętego z perspektywy etnologii/antropologii kulturowej.
C2	Wdrożenie w praktykę badawczą poprzez samodzielne formułowanie wybranego przedmiotu i problemu badawczego oraz ich merytoryczną analizę w odniesieniu do studiów bałkanistycznych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	ma elementarną wiedzę na temat etnologii/antropologii kulturowej oraz literackiej, zna w podstawowym zakresie ich terminologię i ujęcia teoretyczno-metodologiczne w odniesieniu do aspektów zróżnicowania etnicznego i kulturowego.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W04, BAK_K1_W05	Kolokwium pisemne
W2	zna etniczną strukturę Bałkanów i jej wpływ na kształt literatury bałkańskiej, ma podstawową wiedzę na temat jej diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W03	Kolokwium pisemne
W3	ma wiedzę na temat specyfiki krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historii, literatury i wzajemnych stosunków.	BAK_K1_W01, BAK_K1_W04, BAK_K1_W05	Kolokwium pisemne
W4	ma wiedzę na temat zróżnicowania religijnego Bałkanów oraz związków etniczności z tradycją religijną i literacką.	BAK_K1_W02, BAK_K1_W04, BAK_K1_W05	Kolokwium pisemne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi wyajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące etniczności, kultury i życia społecznego Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U02, BAK_K1_U04	Kolokwium pisemne
U2	potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla Bałkanów w zakresie etnologii/antropologii kulturowej oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym.	BAK_K1_U01, BAK_K1_U02, BAK_K1_U04, BAK_K1_U05	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Prezentacja różnych sposobów rozumienia pojęcia „Bałkany” i wyznaczania ich terytorialnego zasięgu.	W2, W3, U1	Konwersatorium
2.	Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etnologicznymi/antropologicznymi odnoszącymi się do zagadnienia etniczności i zróżnicowania etnicznego.	W1, W3, W4, U2	Konwersatorium
3.	Ukazanie specyfiki i uwarunkowań procesów narodotwórczych na Bałkanach z uwzględnieniem dziejów najnowszych.	W2, W4, U1	Konwersatorium
4.	Szczegółowa prezentacja współczesnego zróżnicowania etnicznego (z uwzględnieniem aspektu językowego i religijnego) poszczególnych krajów bałkańskich.	W2, W4, U2	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
5.	Omówienie sytuacji formalnoprawnej mniejszości narodowych/etnicznych w poszczególnych krajach bałkańskich.	W1, W2, U1, U2	Konwersatorium
6.	Przedstawienie etnokułturowych charakterystyk wybranych, bałkańskich narodów/grup etnicznych.	W2, W3, W4, U2	Konwersatorium
7.	Zaznajomienie z wybranymi pojęciami etnologicznymi/antropologicznymi odnoszącymi się do zróżnicowania kulturowego.	W2, W3, U1	Konwersatorium
8.	Ukazanie w ogólnym zarysie zróżnicowania i jedności tradycji kulturowych Bałkanów.	W1, W3, U1, U2	Konwersatorium
9.	Analiza uwarunkowań zróżnicowania kulturowego Bałkanów (środowiskowych, historycznych, etnicznych, religijnych).	W2, W3, W4, U2	Konwersatorium
10.	Przedstawienie na wybranych przykładach wyróżników kultur etnicznych Bałkanów.	W2, W4, U1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Obecność oraz aktywny udział w zajęciach; zaliczenie kolokwium.

Literatura

Obowiązkowa

1. U. Altermatt, Sarajewo przestrzega. Etnonacjonalizm w Europie, Kraków 1997.
2. J. Bednarski, Zróżnicowanie etniczne, w: Europa, Europa..., Poznań 2004.
3. I. Čolović, Bałkany – terror kultury: wybór esejów, Wołowiec 2007.
4. E. Jelavich, Historia Bałkanów, t. 1: Wiek XVIII i XIX, t. 2: Wiek XX, Kraków 2005.
5. M. Kuczyński, Krwawiąca Europa. Konflikty zbrojne i punkty zapalne w latach 1990- 2000. Tło historyczne i stan obecny, Warszawa 2001.
6. K. Pomian, Europa i jej narody, Warszawa 1992.
7. K. Pomian, Europa i jej podziały, "Przegląd Polityczny" nr 9, 2008.

Dodatkowa

1. M. Todorowa, Bałkany wyobrażone, Wołowiec 2008.
2. Ch. Vakarelski, Etnografia Bułgarii, Wrocław 1965.
3. P. Vlahović, Kultura ludowa w Serbii, Kraków 1991.
4. M. Walczak-Mikołajczakowa, Bałkańskie rytmy życia, Gniezno 2001.
5. M. Waldenberg, Narody zależne i mniejszości narodowe w Europie Środkowo-Wschodniej, Warszawa 2000.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BAK_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wynajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i wykorzystywać informacje dotyczące kultury, języków, literatury, dziejów, życia społecznego i politycznego Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i źródeł faktograficznych
BAK_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosując narzędzia naukowe literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, wykonywać operacje badawcze pozwalające na kompleksowe rozpatrywanie bałkanistycznych problemów literackich i kulturowych w typowych sytuacjach poznawczych, komunikacyjnych i w relacjach instytucjonalnych
BAK_K1_U04	Absolwent/ka potrafi organizując prace indywidualną lub zespołową, porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie bałkanistyki w języku polskim i językach kierunkowych
BAK_K1_U05	Absolwent/ka potrafi przygotować plan pracy indywidualnej i w zespole, rozdzielać i wykonywać przydzielone zadania, planować własny ustawiczny rozwój ze świadomością konieczności kontynuacji uczenia się i aktualizacji zdobytej wiedzy i umiejętności
BAK_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym zakresie terminologię, ujęcia teoretyczne i metodologiczne literaturoznawstwa, historii, nauk o kulturze i religii oraz językoznawstwa, a także ich interdyscyplinarny charakter w odniesieniu do badań bałkanistycznych
BAK_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w zakresie zaawansowanym specyfikę krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię, języki, przestrzeń kulturową i społeczną
BAK_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie literatury krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historię oraz związki literatur poszczególnych krajów bałkańskich w ich wzajemnych analogiach i różnicowaniach
BAK_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie związki kultury i literatury bałkańskiej z kulturową tradycją europejską, śródziemnomorską, folklorystyczną, otomańską i bizantyńską uwzględniające religijne różnicowanie społeczeństw bałkańskich
BAK_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie etniczną i geopolityczną strukturę Bałkanów, jej diachroniczne i synchroniczne uwarunkowania i przejawy oraz ich odzwierciedlenie w wytworach literackich i kulturowych